

Круглик Оксана Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сурдопедагогіки Факультету колекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ

Сьогодні пропонує нові перспективи розвитку міжособистісної комунікації людей. Достатня кількість людей, зокрема і в Україні, користуються Інтернетом, як засобом спілкування, використовуючи такі соціальні мережі як «В контактi», «Однокласники», «Facebook», Ukr.net, Weua.info та інші. Що ж таке термін «соціальна мережа» – це така соціальна структура, свого часу утворена окремими індивідами або цілими організаціями. Вона відображає різноманітні зв'язки між ними через різноманітні соціальні взаємовідносини, починаючи з випадкових знайомств і закінчуючи тісними родинними вузами. Вперше термін було запропоновано в 1954 році Дж. А. Барнесом (в роботі *Class and Committees in a Norwegian Island Parish*, «Human Relations»).

З психологічної точки зору соціальна мережа розглядається як особливий вид соціальної комунікації, тобто – це обмін між людьми різного статусу й віку цілісними знаковими повідомленнями, у яких відображені не тільки інформація, але й знання, ідеї, емоції тощо. Цей обмін обумовлений цілим рядом соціально значущих оцінок, конкретних ситуацій, комунікативних сфер і норм спілкування, прийнятих у даному суспільстві.

Свого часу Шевченко І.С., вивчаючи психологічні особливості Інтернет-спілкування виділив три основні функції соціальної комунікації:

Інформаційна функція означає, що завдяки соціальній комунікації в суспільстві передається інформація про предмети, їх властивості, явища, дії та процеси. *Експресивна функція* визначає здатність соціальної комунікації передавати оціночну інформацію про предмети або явища. *Прагматична функція* означає, що соціальна комунікація є засобом, який спонукає людину до певної дії та реакції [1].

Тобто, розглядаючи вище зазначені функції соціальної комунікації ми можемо говорити про певні особливості користування і розуміння віртуального простору людьми з порушеннями слуху у тому, що:

- розширюються пізнавальні можливості людини;
- набувається певний досвід спілкування з чуючими людьми через писемну мову;
- стимулюється розвиток словесного мовлення;
- розширюється словниковий запас;
- формуються правильні лексико-граматичні закономірності спілкування.

У своїх дослідженнях Г.Л.Чайка та А.Жичкіна наголошують на віртуальному спілкуванні як спілкуванні з реальними людьми у штучному

просторі створеному комп'ютерами [2,3].

За даними нашими експериментального дослідження, проведеного протягом останніх років, було встановлено, що більшість користувачів соціальними мережами мають високий рівень комунікативності. Вони товариські, залюбки спілкуються і заводять нові знайомства в соціальних мережах. З'ясували, що існують переваги віртуального спілкування: це комфорт - ми можемо спілкуватися з друзями, сидячи вдома, це спілкування з усіма друзями одночасно або з тими з ким не має змоги зустрітися у реальному житті, також це більш легке знайомство. Також ми звернули увагу і на певні недоліки такого спілкування: залежність, скутість почуттів, недостовірність, ненормативна лексика та сленгові скорочення.

У ході вивчення матеріалу ми побачили величезну кількість перспектив щодо актуальності роботи, адже люди з порушеннями слуху є такими ж користувачами соціальних мереж як і чуючі люди. Цікавим є факт визначення критерія типології особистості користувача соціальними мережами у порівнянні з неактивними користувачами, а також розкриття питання щодо того, що саме вабить користувачів соціальними мережами у віртуальному просторі.

Список використаних джерел

1. Шевченко И.С. Психологические особенности Интернет-общения / И.С. Шевченко // Материалы международной конференции студентов и аспирантов по фундаментальным наукам «Ломоносов». – М.: Изд-во МГУ. – 2000. – Выпуск 5. – С. 320-321.
2. Чайка Г.Л. Культура ділового спілкування менеджера. – М., 2005.
3. Жичкіна А. Соціально-псих. аспекти спілкування в Інтернеті. – 2007.
4. Карелин А. Большая энциклопедия психологических тестов / А. Карелин. – М.: Эксмо. – 2007. – С. 416.